

Assessing Teachers' Perspectives on the Positive and Negative Aspects of Distance Education During the COVID-19 Pandemic

Ender KAZAK¹
Recep DEMİRÇİ²

Abstract

This study aims to assess the positive and negative aspects of distance education as perceived by teachers during the COVID-19 pandemic. 12 teachers at a secondary school in Düzce, 2022-2023, participated in this study and provided data through face-to-face interviews. The collected data was then analyzed using the inductive analysis technique, a qualitative research design. The data indicates that teachers' insufficient training and resources for distance education, which was implemented due to the COVID-19 pandemic, has contributed to a negative perspective towards this form of instruction. Positive aspects have been identified as being that students and professionals alike have a mandatory requirement to learn new technological tools and applications when transitioning to face-to-face education and recognize the importance of the school, particularly when faced with the isolation of being away from school. The evidence suggests that schools hold value for society beyond their four walls. In light of the potential benefits of distance education as an alternative mode of instruction in the future, it is crucial for policy makers to proactively prepare schools and teachers for its implementation, while carefully assessing relevant scientific studies.

Keywords: COVID-19 pandemic, emergency remote teaching, teacher

¹Assoc. Prof, Düzce University, Faculty of Education, Department of Educational Sciences, Düzce, enderkazak81@hotmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5761-6330>

²Teacher, Düzce Provincial Directorate of National Education, Düzce, recepdemirciduzceuni@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3472-0607>

Siirt Eğitim Dergisi

Araştırma Makalesi

Başvuru Tarihi: 26.12.2023

Kabul Tarihi: 24.03.2024

COVID-19 Eğitim Sürecinde Uzaktan Eğitimin Olumlu ve Olumsuz Yönlerinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi

Ender KAZAK¹
Recep DEMİRCİ²

Özet

Bu araştırmanın amacı, COVID-19 salgını sürecinde gerçekleştirilen uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönlerinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesidir. Araştırma, 2022-2023 eğitim öğretim yılında, Düzce ili merkez ilçede bulunan bir ortaokulda çalışan 12 öğretmenle gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseninde tasarlanan araştırmada veriler yüz yüze görüşme yöntemiyle toplanmıştır. Elde edilen veriler tümevarımcı analiz tekniği ile çözümlenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, öğretmenlerin COVID-19 salgınının bir sonucu olarak geçilen uzaktan eğitime, bilgi ve donanım eksikliği nedeniyle yeteri kadar hazır olmadıkları görülmüştür. Bu durum da onların uzaktan eğitime karşı olumsuz bir bakış açısı geliştirmelerine neden olmuştur. Zorunlu olarak öğrenmek durumunda kaldıkları yeni teknolojik araç ve uygulamaları yüz yüze eğitime geçtiklerinde de kullanmaya devam etmeleri ve özellikle okuldan uzak kalmanın yarattığı yalnızlık psikolojisiyle okulun ve mesleğin değerini anladıklarını ifade etmeleri araştırmada elde edilen olumlu sonuçlardır. Bu süreç göstermiştir ki okullar toplum için dört duvarı olan fizikî yapılardan öte bir değere sahiptir. Uzaktan eğitimin çeşitli nedenlerle gelecekte de muhtemel bir yöntem olarak kullanılabilmesi düşünülürse, politika yapıcıların bu gerçeği göz ardı etmeden okulları ve öğretmenleri uzaktan eğitim sürecine hazırlamaları ve yapılan bilimsel çalışmalarını değerlendirmeleri önem arz etmektedir.

Anahtar Sözcükler: COVID-19 salgını, acil uzaktan eğitim, öğretmen

1 Doç. Dr., Düzce Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Düzce, enderkazak81@hotmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5761-6330>

2 Öğretmen, Düzce İl Milli Eğitim Müdürlüğü, Düzce, recepdemirciduzceuni@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3472-0607>

Atıf için: Kazak, E., & Demirci, R. (2024). COVID-19 eğitim sürecinde uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönlerinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Siirt Eğitim Dergisi*, 4(1), 51-71. DOI: [10.58667/sedder.1410447](https://doi.org/10.58667/sedder.1410447)

Giriş

COVID-19 pandemisinin hız kesmesi, derslerin yüz yüze yapılmaya başlanması, uzaktan eğitim olgusunu gündemden kısmen düşürse de geleceğe ilişkin belirsizlikler bu eğitim yöntemine olan ihtiyacın çok farklı nedenlerden dolayı tekrar başvurulabilecek bir yöntem olabileceğini göstermektedir. Hayatın her alanını etkileyen Coronavirus (COVID-19) salgını 2019 yılının sonunda ortaya çıkmıştır. Hızla yayılan dünya çapındaki bu salgının etkilediği önemli bir alan da eğitim ve öğretim faaliyetleri olmuştur (Adıgüzel, 2020; Çelik, 2022). Bu aksaklıklar, beraberinde birtakım kaygıları da getirmiştir. Zira bu salgın dünyaya yayıldığında, ülkelerin birçoğu okulların geçici olarak kapatıldığını duyurmuş ve dünya genelindeki öğrencilerin yüzde 91'inden fazlasını etkileyen salgının yaklaşık 1,6 milyar çocuk ve genci etkilediği rapor edilmiştir (Miks & McIlwaine, 2020). 11 Mart 2020 tarihinde Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) COVID-19'u pandemi (salgın) olarak nitelendirmesi sonucu ülkeler kendi bilim kurullarını oluşturmuşlardır. Bu kurullar pandemiyi yayılımını azaltmak amacıyla kendi yönetimlerine birtakım tavsiyelerde bulunmuştur. Bu tavsiyelerin başında, yüz yüze eğitime ara vermek gelmiştir (Koşlu, 2022). Türkiye dâhil dünyadaki pek çok ülke, okullar aracılığı ile salgının daha da yayılmasını önlemek için yüz yüze eğitim faaliyetlerine ara verip, uzaktan eğitim ile dersleri devam ettirmek amacıyla hızlıca çalışmalara başlamış (Çok & Günbatır, 2022; Demir & Özdaş, 2020; Gewin, 2020) eğitim-öğretim faaliyetlerinin önemine binaen eğitimin sürekliliğinin sağlanması ve eğitimde fırsat eşitliği ilkesinin de uygulanabilmesi için uzaktan eğitime geçilmiştir (Moçoşoğlu & Kaya, 2020; Mulenga & Marban, 2020; Özdemir Baki & Çelik, 2021). Bununla birlikte, genel olarak, sosyoekonomik olarak dezavantajlı geçmişe sahip öğrenciler ve özel eğitim ihtiyaçları olan öğrenciler, uzaktan eğitime geçişten derinden etkilenmiştir. Ebeveynlerin çocuklarının eğitimindeki rolü ve öğrencilerin evdeki durumlarının öğrenmeye katılma becerileri üzerindeki etkisi, sokağa çıkma yasağıyla birlikte yoğunlaşmıştır (Mohan, McCoy, Carroll, Mihut, Lyons, & Domhnaill, 2020). Örneğin, Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) uzaktan eğitime geçişte ilk olarak herkesin eğitime erişebilmesi için tüm eğitim kademeleri için TRT ile iş birliği yapıp Eğitim Bilişim Ağı (EBA) televizyon kanallarını kurmuştur (Daşdemir & Cengiz, 2022). İkinci olarak EBA platformu ile dersler işlenmiştir. Son olarak da öğretmenler, farklı çevirim içi uygulamalardan (ZOOM, Google MEET, BİP, Whatsapp vb.) yararlanarak kendi imkânlarıyla ders işlemişlerdir (Taşkın & Aksoy, 2021). Bütün bu çalışmalarla pandemi sürecinde bilgi ve iletişim teknolojileri sayesinde uzaktan eğitim, yüz yüze eğitimin yerine kullanılmıştır (Clark, 2020). Kısaca, uzaktan eğitime geçiş, genel olarak, yenilerini oluşturmak yerine mevcut çevrimiçi öğrenme sistemlerini kullanan okullar için daha kolay olmuştur (Mohan vd., 2020).

Uzaktan eğitim, geleneksel yüz yüze eğitimden farklı bir yapıya sahip kendine özgü vaat, sorun ve çözümleri bulunan bir yöntemdir (Valentine, 2002). Uzaktan eğitim, çeşitli nedenlerle öğretmen ve öğrencinin aynı mekânda bulunmadığı; eğitim-öğretimin kısıtlandığı dönemlerde bireyselliğin ve esnekliğin ön planda olduğu, bilgisayar başta olmak üzere çeşitli bilişim araçlarının kullanıldığı, ekonomik ve etkileşimli bir eğitim çeşididir (Cavanaugh, 2001; King, Young, Drivere-Richmond & Schrader, 2001; Toker Gökçe, 2008). Uzaktan eğitim, “eş zamanlı (senkron)” ve “serbest zamanlı/eş zamansız (asenkron)” olmak üzere iki şekilde gerçekleştirilmektedir. Eş zamanlı uygulamada öğretmen ve öğrenciler aynı anda uygulama içerisindedir. Öğrenciler, öğretmenlerine veya birbirlerine soru sorup konuyu tartışabilirler. Asenkron zamanlı uygulamada ise öğrenciler ne zaman isterlerse o zaman derslere ve etkinliklere katılırlar; hangi dersi isterse o derse katılırlar ve istediği kadar tekrar yapabilirler (Avcı & Akdeniz, 2021; Buselic, 2012; Romiszowski, 2004; Toker Gökçe, 2008).

COVID-19 salgını ile uzaktan eğitime öğrenci ve öğretmenler tarafından uyum sağlanmaya çalışılmıştır (Kurnaz vd., 2020). Sanal sınıflar yoluyla müfredatın sürdürülmesi sağlanmaya çalışılırken aynı zamanda bu ani değişikliğe uyum sağlamada zorluklarla da karşılaşan öğrencilerin eğitimine daha az önem verildiği olmuştur (Neuwirth, Jović & Mukherji, 2020). Bu süreçte, uzaktan eğitimin de birtakım olumlu yönleri ile olumsuz yönleri ve sınırlılıkları olmuştur. Esnek olabilme, aynı ders içeriğine birden fazla kere ulaşabilme, ekonomik olma, eğitimi geniş kitlelere ulaştırılabilme gibi pek çok avantaj olumlu yönlerindedir (Katane, Kristovska & Katans, 2015; Koç, 2021; Sadeghi, 2019; Yunus, Yıldırım & Kalaycı, 2021). Buna karşılık, internet altyapısı ve teknolojik yetersizlikler nedeniyle istenilen verimin alınmaması, öğretmenlerin uzaktan eğitim konusunda yeterli teknik bilgiye sahip

olmamaları nedeniyle eğitimin niteliğinin düşmesi, öğrencilerin sosyal hayattan kopmaları, öğrencilerin derslere katılmaları noktasında anlık takip edebilecek kontrol mekanizmasının olmaması, öğrencilerin teknolojik araçlara bağımlı hale gelmeleri gibi olumsuzluk ve sınırlılıkları olmuştur (Adıgüzel, 2020; Koç, 2021; Ramos-Morcillo, Leal-Costa, Moral-Garcia, & Ruzafa-Martinez, 2020; Yunus vd., 2021). Uzaktan eğitime geçiş özellikle öğrencilerin grup çalışmalarına ve uygulamalı çalışmalara katılma kapasitelerini ciddi biçimde etkilemiştir (Mohan vd., 2020). Arslan ve Şumuer (2020) tarafından COVID-19 pandemisi döneminde öğretmenlerin sanal sınıflardaki derslerde yaşadıkları sınıf yönetimi sorunları ortaya koymak amacıyla yapılan çalışmada, öğretmenlerin ağırlıklı olarak donanım ve öğretimin değerlendirilmesi konularında sorun yaşadıkları tespit edilmiştir. Öğretmenlerin yaşadıkları diğer sorunlar; dış ortam gürültüsü, dijital içerik konusunda yetersizlik, internet bağlantısı sorunları, derse erişim sorunları, etkileşim eksikliği, derslerin kısa sürmesi, ses iletiminde sorunların yaşanması, gizlilik ve güvenlik ve yazılımın uygun olmayan kullanımı olarak belirlenmiştir. Bu süreçte, karantinaya alma ve sosyal izolasyon insan ruhunu çeşitli şekillerde doğrudan etkileyerek sıkıntıya, daha yüksek kaygı düzeylerine, depresyona ve diğerlerine neden olmuştur (Dias, Lopes & Teles, 2020).

COVID-19 pandemisi sürecindeki eğitim faaliyetleri, uluslararası alan yazında farklı kavramlarla ifade edilmektedir (çevrimiçi eğitim, uzaktan eğitim, e-öğrenme, evde eğitim vb.). Ancak bu terimler, acil durum uzaktan eğitimi olarak daha iyi tanımlanabilecek olan eğitimin kesintiye uğraması sırasında uygulananları tam olarak kapsamamaktadır. Farklı ülkelerde kullanılan terimlerin genel bir terim olarak uzaktan eğitimin türevleri olduğu düşünüldüğünde, acil durum uzaktan eğitimi ile uzaktan eğitim arasındaki dikkat çekici fark, ikincisinin bir seçenek, birincisinin ise bir zorunluluk olmasıdır. Acil durum uzaktan eğitimi, çevrimdışı ve/veya çevrimiçi dâhil olmak üzere mevcut tüm kaynaklarla bir kriz anında hayatta kalmakla ilgilidir (Bozkurt, Jung, Xiao, Vladimirschi, Schuwer, Egorov, & Paskevicius, 2020; Bozkurt & Sharma, 2020). Bu çalışmada uzaktan eğitim kavramı ile COVID-19 pandemisi sürecindeki eğitim faaliyetlerine atıfta bulunmaktadır. Çalışma, COVID-19 pandemisi sürecindeki acil uzaktan eğitime yönelik deneyimlerin, kapanma sonrası dönemin hemen sonrasında yani yarı kapanma (hibrit) döneminde yürütüldüğü bir çalışmadır. Alan yazın incelendiğinde, COVID-19 eğitim sürecinde uzaktan eğitim konusunda yapılan çalışmaların konuları genellikle etkileşim (Avcı ve Akdeniz, 2021), uzaktan eğitime karşı öğretmen tutumları (Adıgüzel, 2020; Moçoşoğlu & Kaya, 2020), öğretmenlerin özyeterlik algıları (Çok & Günbatır, 2022), uzaktan eğitim sürecinde karşılaşılan sorunlar (Çok & Günbatır, 2022; Talidong & Toquero, 2020; Yurtsever, Tarhan & Tecim, 2021) ve uzaktan eğitim sürecine ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşlerinin incelemesi (Bakioğlu & Çevik, 2020; Çetin & Akduman, 2022; Demir & Özdaş, 2020; Yunus vd., 2021) olarak tespit edilmiştir. COVID-19 eğitim sürecinde öğretmenlerin yaşanan bu sürece yönelik olumlu ve olumsuz görüşlerini içeren nitel araştırmaların ulusal alan yazında yeterli düzeyde yer almadığı görülmüştür.

Nitel araştırmalar herhangi bir teoriden yola çıkmaz. Tümdengelimci bir analiz yöntemi yerine tümevarımcı bir analiz yöntemi izler. Elde edilen tekrar eden benzer sonuçlar yoluyla zamanla teoriye ulaşmak için ise uygun bir yöntemdir (Yıldırım & Şimşek, 2021). Nitel araştırmanın bu özelliği nedeniyle, nitel yöntemle aynı konuda çok sayıda araştırmanın yapılmış olması bir araştırmanın önemini azaltmaz, özgünlüğüne zarar vermez denilebilir. Ayrıca, gelecekte eğitimdeki kesintilerin sebepleri sadece salgın hastalıklarla sınırlı olmayabilir; savaşlar, yerel çatışmalar ve diğer doğal afet türleri potansiyel kesinti kaynakları olarak gelecekte gündemde olabilecek konulardır (Bozkurt & Sharma, 2020). Kısaca, acil uzaktan eğitime gelecekte tekrar başvurulması muhtemeldir. Günümüzde yapılan araştırmaların sonuçlarının, yeni ve farklı acil uzaktan eğitim koşullarında, gelecekteki uygulamalara katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle, araştırma verilerinin, uygulamaya ve gelecekte başvurulması durumunda hem uygulamaya hem de politika yapıcılara ve alan yazına ışık tutması beklenmektedir.

Araştırma, COVID-19 kapanma dönemi sonrası dönemde yapılmış olup eğitim sürecinde uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönlerinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

Ortaokul öğretmenlerinin görüşlerine göre;

1. COVID-19 eğitim sürecinde uzaktan eğitimin ne gibi olumlu yönleri olmuştur?
2. COVID-19 eğitim sürecinde uzaktan eğitimin ne gibi olumsuz yönleri olmuştur?

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Bu araştırmada, öğretmen görüşlerine göre pandemi döneminde uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönlerinin değerlendirilmesi amaçlandığından, nitel araştırma tekniklerinden biri olan durum çalışması (Bogdan & Biklen, 2007) deseni kullanılmıştır. Durum çalışması deseninde, var olan veya yeni ortaya çıkmış bir duruma odaklanılır. Bu durum ile ilgili birey, olay, ortam ve süreç gibi çeşitli değişkenler araştırılır ve ilgili durumu nasıl etkiledikleri ve ilgili durumdan nasıl etkilendikleri üzerinde durulur (Cohen, Manion & Morrison, 2005; Creswell, 2016; Yıldırım & Şimşek, 2021). Uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönleri öğretmen görüşleri bağlamında ele alındığı için durum çalışması deseni tercih edilmiştir. Bu araştırma için Düzce Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu tarafından 21.07.2020 tarih ve 2020/355 sayılı etik kurul izni verilmiştir.

Çalışma Grubu

Bu araştırma, 2022-2023 eğitim öğretim yılının birinci döneminde Düzce ili merkez ilçesinde bulunan bir ortaokuldaki öğretmenler ile gerçekleştirilmiştir. Bu ortaokul, ikinci araştırmacının çalışmakta olduğu bir okul olup daha samimi ve güven atmosferine dayalı bir ortamda görüşmelerin yapılmasını sağlamıştır. Bu yönüyle çalışmada kolay ulaşılabılır örneklem yöntemi ve tipik durum örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın yapıldığı okul, Düzce ilinde COVID-19 eğitim sürecinde uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönlerini yansıtacak tipik, ortalama bir okuldur. Durum çalışmalarında tek bir birim hatta tek bir katılımcı ile araştırma yürütülmesi mümkün olduğu için de araştırma bu ortaokuldan elde edilen verilerle sınırlı tutulmuştur. Bu yönü, araştırmanın sınırlılıklarından biri olarak kabul edilebilir. Kolay ulaşılabılır örnekleme yöntemi, araştırmacının hedeflediği evrenden kendi örneklemini oluşturmak amacıyla erişebileceği katılımcılara en kolay ulaşma imkânı sağlayarak araştırmaya hız ve pratiklik kazandırır (Yıldırım & Şimşek, 2021). Tipik durum örnekleminde ise ortaya çıkan yeni bir uygulamanın veya yeniliğin tanıtılması amacıyla, bu uygulamanın yapıldığı veya yeniliğin yer aldığı birkaç durum arasından en belirgin bir veya birkaç tanesini belirleyerek bunlar üzerinde çalışır (Patton, 2014; Yıldırım & Şimşek, 2021).

Tablo 1: Öğretmenlerin Betimleyici Özellikleri

Katılımcılar	Branş	Mesleki Kıdem	Yaş
ÖE1	Türkçe	26	50
ÖE2	Din Kültürü ve Ahlâk B.	26	53
ÖE3	Sosyal Bilgiler	10	34
ÖE4	Türkçe	20	46
ÖE5	Matematik	9	31
ÖK1	Matematik	15	38
ÖK2	Fen Bilimleri	27	49
ÖK3	İngilizce	19	44
ÖK4	İngilizce	26	52
ÖK5	Müzik	6	35
ÖK6	Türkçe	23	44
ÖK7	Beden Eğitimi	8	32

Tablo 1’de görüldüğü gibi, araştırmaya farklı branşlardan toplam 12 öğretmen katılmıştır. Katılımcı sayısının sınırlandırılmasında elde edilen verilerin doyum noktası yani verilerin tekrara düşmesi etkili olmuştur. Bu bağlamda 12. katılımcıdan sonra görüşmeler sonlandırılmıştır. Katılımcıların 7’si kadın, 5’i erkektir. Katılımcıların 4’ü 6-15 yıl aralığında ve 8’i 16 yıl ve üzeri kıdeme sahiptir. Katılımcılardan 4’ü 25-35 yaş aralığında, 6’sı 36-50 yaş aralığında ve 2’si 51 yaş ve üzeri yaş aralığındadır. Ayrıca, katılımcıların tamamı lisans mezunu öğretmenlerden oluşmaktadır. Katılımcı

bilgilerinin gizliliği amacıyla kodlama yöntemi izlenmiş olup “ÖE” erkek öğretmenleri, “ÖK” kadın öğretmenleri kodlamak için kullanılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Bu araştırmanın verileri açık uçlu sorulardan oluşan bir görüşme formu aracılığı ile toplanmıştır. Görüşme formu, araştırmacı tarafından alan yazın taraması yapıldıktan sonra üç açık uçlu soru olarak hazırlanmıştır. Bu sorular, nitel araştırma alanında çalışmaları bulunan bir öğretim üyesinin görüşleri doğrultusunda ikiye düşürülmüştür. Bu sorular araştırmadan önce iki öğretmene sorularak soruların anlaşılıp anlaşılmadığı belirlenmiştir. Yapılan uygulamada herhangi bir sorun tespit edilmemiştir. Her iki öğretmenin cevaplarına göre soruların anlaşılır olduğu görülmüştür. Görüşme formundaki, “öğretmenlere göre uzaktan eğitimin meslekî, akademik ve örgütsel olarak ne gibi olumlu katkısı olmuştur ve öğretmenlere göre, uzaktan eğitimin meslekî, akademik ve örgütsel olarak ne gibi olumsuz yönleri olmuştur” sorularından oluşan form araştırma kapsamında son halini almıştır. Görüşme esnasında her bir soru ile ilgili sonda sorulara da yer verilmiştir. Sonda sorular, görüşme esnasında görüşmenin akışına göre ortaya çıkan ve eksik kalan ya da daha derinlemesine veri toplamının amaçlandığı durumlarda yararlanılan bir yöntemdir (Yıldırım & Şimşek, 2021). Her bir soru altında, ilgili soru hakkında eksik kalan ya da daha derinlemesine veri toplamaya yönelik sorular sorulmuştur.

Verilerin Toplanması

Veriler, yarı yapılandırılmış görüşme soruları aracılığıyla toplanmıştır. Araştırma verileri toplanırken yüz yüze görüşme yöntemi kullanılmıştır. Görüşmede, katılımcıların kişisel bilgilerinin gizli tutulacağı belirtilmiş, katılımcılar gönüllülük esasıyla belirlenmiştir. Katılımcılarla yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yarı yapılandırılmış iki soru altında muhtemel sonda sorulara yer vermek suretiyle daha detaylı veri toplama yoluna başvurulmuştur. Niçin böyle düşünüyorsunuz? Bunun olmadığını düşünürsek ne gibi olumsuzluklarla karşılaştık? vb. sonda sorular aracılığıyla, ilgili soru ile daha derinlemesine bilgiler elde edilmesi amaçlanmıştır. Düzce ili merkez ilçede yer alan bir ortaokul kademesi belirlenmiştir. Okulda görev alan öğretmenler araştırma hakkında bilgilendirilmiştir. Araştırmaya katkı vermeyi kabul eden katılımcılarla planlama yapılmış ve görüşmeler uygun gün ve ortamlarda yapılmıştır. Görüşmeler 2022-2023 eğitim öğretim yılının birinci döneminde gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, görüşme sırasında ses kaydı alınmak istendiği, bu kayıtların başka bir amaçla kullanılmayacağı ifade edilmiştir. Bu kapsamda katılımcı öğretmenlerin tamamı ses kaydına izin vermiştir. Nitel araştırmalarda görüşülecek kişi sayısının belirlenmesinde üç önemli ölçüt vardır. Bunlardan ilki, verilerin doyum noktasına ulaştığı noktada görüşmelerin sonlandırılması gereğidir. Bir başka ölçüt ise araştırmanın odağıdır. Araştırılacak konunun odağı bazen bir kişiyle bile görüşme yapılmasını yeterli kılabilir. Son olarak, nitel çalışmalarda görüşülen birey sayısı ile verilerin derinliği ters orantılıdır. Nicel çalışmalarda, örneklem sayısının fazlalığı geçerlik ve güvenilirlik için önemli bir etken iken nitel çalışmalarda durum tam tersidir (Yıldırım & Şimşek, 2021). Bu nedenle verilerin doyuma ulaştığı noktada görüşmeler sonlandırılmış ve görüşmecisi sayısı 12 ile sınırlandırılmıştır. Toplam 12 öğretmen ile 7 saatlik görüşme gerçekleştirilmiş, ses kayıtları ikinci araştırmacı tarafından transkript edilerek yaklaşık 45 sayfalık görüşme metnine dönüştürülmüştür.

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Verilerin analizinde, içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizinde veriler analiz edilirken kodlamalar yapılarak kategorilere indirgenir. Elde edilen verilerin kavramsallaştırılması, daha sonra ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde organize edilmesi ve buna göre veriyi açıklayan temaların oluşturulması söz konusudur. Kısaca, veriler, kodlama, kodlanan verilerin temalarının belirlenmesi, kodların ve temaların düzenlenmesi ile bulguların tanımlanması ve yorumlanması aşamaları takip edilerek analiz edilir (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Bu bağlamda, metinler, sorulara verilen yanıtlara göre sınıflandırılmış ve kodlara ulaşmak amacıyla birkaç kez okunmuştur. Ulaşılan kodlardan birbiriyle ilişkili olanlar alt temalar altında toplanmıştır. Alt temaların temayla uyumlu olmasına dikkat edilmiştir. İkinci araştırmacı tarafından yapılan alt tema ve kodlara ayırma işlemi sonrasında, bir öğretim üyesinden ulaşılan kodların doğruluğunu kontrol etmesi istenmiştir. Araştırmacılar bu aşamada, kelime ve kavramların mevcudiyetini, anlamlarını ve ilişkilerini tespit eder

ve analiz ederek metinlerin içindeki mesaja ilişkin çıkarımlar yaparlar (Büyüköztürk vd., 2022). Bu işlem sonunda, tema adlarında bir değişiklik olmamış fakat elde edilen kodların ve adlandırılan alt temaların bazılarında kavramsallaştırmalar üzerinde değişiklikler yapılmıştır. Böylece, en uygun kavramsallaştırmanın yapılması amaçlanmıştır. Analiz aşamasının son adımında elde edilen alt tema ve kodlar, eğitim bilimleri alanında çalışan ve nitel araştırma konusunda uzman olan bir öğretim üyesinin görüşüne başvurulmuştur.

İnandırıcılık Aktarılabirlik (Geçerlik ve Güvenirlik)

Araştırmalarda geçerlik, ölçme aracının ölçmeyi amaçladığı olguyu doğru ölçmesiyle doğrudan ilişkilidir. Bu durumda, toplanan veriler gerçeği aktarır ve araştırma sonuçlarının geçerliğini destekler (Yıldırım & Şimşek, 2021). Bu bağlamda araştırmanın geçerliği ve güvenirligi sağlamak için bazı tedbirler alınmıştır. Bu amaçla, araştırmanın iç geçerliğini (tutarlılığını) sağlamak amacıyla yarı yapılandırılmış formun geliştirilme sürecinde alan yazın taranmıştır. Bu süreçte iki öğretmen ile pilot görüşme yapılarak forma son biçimi verilmiş, ayrıca eğitim bilimleri alanında çalışan ve nitel araştırmalar konusunda uzman görüşünden de faydalanılmıştır. Öğretmenlerin görüşlerini endişe ya da korkuya kapılmadan içtenlikle dile getirmeleri için araştırmanın amacı hakkında bilgi verilmiştir. Görüşmeler transkript edildikten sonra katılımcıların teyidi sağlanmıştır. Bu aşamada, veriler sadeleştirilerek katılımcılara okutulmuş ve teyitleri alınmıştır. Ayrıca katılımcılara, görüşmeden elde edilen verilere eklemek ya da çıkarmak istedikleri bir şey olup olmadığı sorulmuştur. Bu işlem sonucunda verilerde bir eklemeye ya da çıkarma işlemi gerçekleştirilmemiştir. Birinci araştırmacı tarafından yapılan kodlama işlemlerinin güvenirligini teyit etmek için alanda uzman bir öğretim üyesinin görüşüne başvurularak kodlayıcılar arası güvenirlilik analizi yapılmıştır. Kodlayıcılar arası güvenirlilik analizi, Güvenirlilik=[Görüş Birliği/(Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)] X 100 formülünden (Miles & Huberman, 1994) yararlanılarak belirlenmiştir. Bu işlem sonunda, güvenirlilik oranı birinci tema için %89, ikinci tema için % 92 olarak hesaplanmıştır. Araştırmanın dış geçerliğini (teyit edilebilirliğini) artırmak amacıyla araştırma süreci ve bu süreçte gerçekleştirilenler detaylı olarak açıklanmıştır. Bu doğrultuda, araştırmanın deseni, katılımcılar, veri toplama aracı ve verilerin toplanması süreci, verilerin analizi ve yorumlanması detaylı bir şekilde açıklanmıştır.

Bulgular

Uzaktan Eğitimin Olumlu Yönlerine İlişkin Bulgular

Aşağıda, “COVID-19 eğitim sürecinde uzaktan eğitimin ne gibi olumlu yönleri olmuştur?” araştırma sorusu için elde edilen verilerin analizi sonucunda ulaşılan kod ve temalar Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2: Öğretmen Görüşlerine Göre Uzaktan Eğitimin Olumlu Yönleri

Alt Tema	Kodlar	Katılımcı
	Yeni teknolojilerin derste kullanımı	ÖE3, ÖE4, ÖE5, ÖK1, ÖK2, ÖK3, ÖK5, ÖK7
	Mesleğin/okulun değerini anlamak	ÖE1, ÖK1, ÖK2, ÖK5
	Eğitimin sürekliliği	ÖE1, ÖE3
	Yeni uygulamaların kullanımı	ÖE1, ÖE3
	Derse hazırlık imkânı bulmak	ÖK1, ÖK2
Meslekî Faydalar	Zamandan tasarruf	ÖE5, ÖK7
	Yeni yaklaşımların kullanımı	ÖE1
	Hoşgörülü olma	ÖK1
	Azimli ve istekli olma	ÖK1
	Öğrenciye kolay ulaşım	ÖK3
	Kendini geliştirme gereği hissetme	ÖE1
	Uzaktan eğitim tecrübesi edinme	ÖE1
	Bilgisayarı etkili kullanma becerisi	ÖE3

	Mesleğe bağlılığın artması	ÖK1
	Zaman ve enerji kaybının olmaması	ÖK7
	Yüz yüze eğitimin değerini anlamak	ÖK2
Akademik Faydalar	Hizmet içi eğitim alma fırsatı bulma	ÖE3, ÖK1, ÖK2, ÖK3
	Yüksek lisans eğitimi fırsatı	ÖE3
	Kişisel gelişim imkânı	ÖK4
Örgütsel Faydalar	İletişimin sürekli olması	ÖE1, ÖE3, ÖE4, ÖK1, ÖK2, ÖK3, ÖK5
	Okuldan, öğrenme ortamından uzak kalmama	ÖE1
	Velilerin empati kurması	ÖK6, ÖK7
	Veliyi eğitim sürecine etkin katma	ÖE4
	Velinin çocuğu kontrol edebilmesi	ÖE4
	İş arkadaşlığının önemini anlama	ÖK4

Tablo 2'ye bakıldığında, öğretmen görüşlerine göre uzaktan eğitimin olumlu yönleri teması altında meslekî faydalar, akademik faydalar ve örgütsel faydalar alt temaları oluşturulmuştur. Bu kapsamda en fazla vurgulanan kod, meslekî faydalar alt teması altında, yeni teknolojilerin derste kullanımı kodu; akademik faydalar alt teması altında, hizmet içi eğitim kodu; örgütsel faydalar alt teması altında ise iletişimin sürekliliği kodu olmuştur.

Meslekî faydalar alt temasındaki kodlara bakıldığında, birbirinden çok farklı öğretmen yeterliklerine vurgunun olduğunu söylemek mümkündür. Bu alt temadaki kodlar, öğretmenlerin hem mesleki yeterliklerinin hem teknolojik yeterliklerinin hem insani yeterliklerinin ve hem motivasyonel yeterliklerinin olumlu etkilendiği söylenebilir. Bu alt temada, yeni teknolojilerin derste kullanımı, mesleğin ve okulun değerini anlamak, eğitimin sürekliliği, yeni uygulamaların kullanımı, derse hazırlık imkânı bulmak, zamandan tasarruf, yeni yaklaşımların kullanımı, hoşgörülü olma, azimli ve istekli olma, öğrenciye kolay ulaşım, kendini geliştirme, gereği hissetme, uzaktan eğitim tecrübesi edinme, bilgisayarı etkili kullanma becerisi, mesleğe bağlılığın artması, zaman ve enerji kaybının olmaması ve yüz yüze eğitimin değerini anlamak kodlarına vurguda bulunmuşlardır. Bu alt temayla ilgili katılımcıların görüşlerinden bazıları kendi anlatımlarıyla şöyledir:

“Sadece öğrenciye katkısı olmadı, bizler de uzaktan eğitimin nasıl yapılacağını, hangi materyallerden faydalanacağımızı, öğrencilere nasıl ulaşacağımızı, nasıl hitap edeceğimizi. Çünkü sınıf ortamında değiliz biz, başkalarının evine giriyoruz nihayetinde. ... Pedagojik olarak neler yapacağımızı düşünmemiz, onunla ilgili kafa yormamız meslekî anlamda kendimizi geliştirmemiz gerektiğini hissettik, fark ettik ve bununla ilgili kendimizi geliştirdik...” (ÖE1)

“...Okullar bizim için çok önemli, çok kıymetliymiş ve okulların açılmasını belki 15 gün 20 gün, o tatil süresince bir rahata, bir rehavete kapıldık. Yaaa tatil yapıyoruz, bak ne güzel demeye başladık ama 15-20 günden sonra okulları özlediğimizi, okulun bizler için ne kadar kıymetli olduğunu, değerli olduğunu hem mantalite olarak hem ruh olarak bunu hissettik.” (ÖE1)

“Onun haricinde bu süreçte şunu da söyleyebiliriz hani mesela biraz yaşı ilerlemiş olan öğretmenler, hani böyle teknolojiyle biraz arası iyi olmayan öğretmenlerimiz vardı... Onlar mesela teknoloji kullanımını uzaktan eğitim sayesinde öğrenmiş oldular ya da biliyorlarsa da kendilerini geliştirmiş oldular ya da öğrenmek zorunda, kaldılar.” (ÖE3)

“...Burada mesela dijital ortamda öğretmenler ders içeriği hazırlama, yine sınıf yönetimi konusunda kendisini geliştirme fırsatı bulduk, mesela ders anlatırken slaytlar falan hazırladık. Mesela öğrencilere yönelik testler hazırladık. İçerik hazırladık daha doğrusu. ...” (ÖE3)

“Bu dönemde öğretmenler olarak ben de dâhil bilgisayarla, bilgisayarı hiç yapmadığımız kadar etkin bir şekilde kullandık. Daha doğrusu kullanmak zorunda kaldık. Çünkü vermemiz gereken konuları verirken birtakım videolara veya konu anlatımlarına veya testlere ihtiyaç oldu, bunları verebilmek için bilgisayarı etkin bir şekilde kullanmak zorunda kaldık...” (ÖE4)

“Öğrencilere karşı artık daha hoşgörülü olduğumu düşünüyorum, pandemiden sonra. Pandemiden önce yaptıkları davranışlar benim için sorun haline gelebilecekken şimdi pandemiden dolayı hoşgörüyle karşılıyorum... Artık mesleğime karşı daha azimli ve istekliyim, çünkü tekrar böyle bir pandemi süreci yaşayamayacağımızın garantisi yok...” (ÖK1)

Öğretmenler, akademik faydalar alt temasında daha çok eğitimler yoluyla kişisel gelişimlerine sağladıkları katkılara vurguda bulunmuşlardır. Bu alt temada, hizmet içi eğitim alma fırsatı bulma, yüksek lisans eğitimi fırsatı ve kişisel gelişim imkânı kodlarına vurguda bulunmuşlardır. Bu alt temayla ilgili katılımcıların görüşlerinden bazıları kendi anlatımlarıyla şöyledir:

“[...] Bazı üniversiteler mesela böyle yüksek lisans programları açmışlardı. Bizim arkadaşlardan da yine giden oldu ona mesela. Yani bu açıdan öğretmenler yüksek lisans programlarına katıldılar üniversitelerin uzaktan açılan programlarına. O anlamda kendilerini akademik anlamda ben geliştirdiklerini düşünüyorum. ...” (ÖE3)

“Onun haricinde yine salgın sürecinde mesela öğretmenlere yönelik uzaktan hizmet içi eğitim veren bazı programlar açıldı. Ben mesela zekâ oyunları falan almışım işte Osmanlı Türkçesiyle ilgili uzaktan eğitim seminerleri almıştım evde olduğumuz için. Yani bu da öğretmenlerin kendilerini akademik anlamda yine mesleki anlamda geliştirmelerine fırsat sağlamıştır diye düşünüyorum.” (ÖE3)

“Evet, ben kitap okuyabildim. Kendi alanımdaki sitelere girip bakabildim. Çocuklarımla ilgilenabildim. ...Dediğim gibi evet, kendimi geliştirme durumum oldu. Resim yapmaya çalıştım. Seviyorum, resim yapmayı da seviyorum...” (ÖK4)

Öğretmenler, örgütsel faydalar alt temasında daha çok veli ile ilgili konulara değinmişlerdir. Ayrıca, olumlu bir okul iklimine ilişkin özlem de dile getirilmiştir. Bu alt temada, iletişimin sürekli olması, velilerin empati kurması, arkadaşlık ilişkilerinin önemini anlama, okuldan, öğrenme ortamından uzak kalmama, veliyi eğitim sürecine etkin katma ve velinin çocuğu kontrol edebilmesi kodlarına vurguda bulunmuşlardır. Bu alt temayla ilgili katılımcıların görüşlerinden bazıları kendi anlatımlarıyla şöyledir:

“[...] Uzaktan eğitim çocuklarımızın eğitimden, okuldan, öğrenme anlayışından uzak kalmamaları açısından arkadaşlarıyla öyle veya böyle bir şekilde sosyalleşmeleri açısından önemli bir süreç oldu.” (ÖE1)

“...Yani uzaktan eğitimle ilgili fikir alışverişinde bulunduk. Yani hem velilerle öğretmenlerin hem okul idaresiyle öğretmenlerin kendi aralarındaki bağı da kopmamış oldu. Devamlı iletişim halinde olmuş oldular.” (ÖE3)

“[...] Ödevlendirmelerimizi WhatsApp üzerinden ve EBA üzerinden yaptığımız için veliyi de eğitim sürecine etkin bir şekilde katmış olduk. Veli öğrencinin hangi dersten hangi ödevi olduğunu, yapıp yapmadığını daha iyi kontrol etme şansına sahip oldu. Tabii bu ilgili veliler için söz konusu” (ÖE4)

“[...] Valla dediğim gibi kıymetini anladık, arkadaşlarımızın değerini anladım. Yapılan tartışmaların hani benim kendi okulumda çok şükür ve diğer önceden çalıştığım dört farklı okulda olsun, şu anda çalıştığım okulda olsun büyük sıkıntılar yaşamadım, ilişkiler anlamında. ...” (ÖK4)

“[...] Veli öğrencisinin, hani biz burada çile ile dersi dinlemeyen öğrenci için ne kadar çile gösterdiğimizi, veli “Sizi anca anladım öğretmenim.” diyen velilerim çok oldu. Hatta bir an önce gitsin bir an önce şu pandemi bitsin okula gitsin. O boyutla çok karşılaştım. Hani bu onların çocuğunu görme adına, ödevi yaptırma adına, bizim yerimize empati kurmalarını gösterdi bu durum onlara. O anlamda velilerin çocuğunu görme adına olumlu oldu diye düşünüyorum.” (ÖK6)

Uzaktan Eğitimin Olumsuz Yönlerine İlişkin Bulgular

Aşağıda, “COVID-19 eğitim sürecinde uzaktan eğitimin ne gibi olumsuz yönleri olmuştur?” araştırma sorusu için elde edilen verilerin analizi sonucunda ulaşılan kod ve temalar Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3: Öğretmen Görüşlerine Göre Uzaktan Eğitimin Olumsuz Yönleri

Alt Tema	Kodlar	Katılımcı
Meslekî Olumsuzluk	Mutsuzluk, gerginlik	ÖE2, ÖE4, ÖK3, ÖK4, ÖK5, ÖK7
	Eğitim-öğretim ortamını kontrol edememe	ÖE1, ÖE3, ÖE4, ÖK3
	Bilgi ve donanım eksikliği	ÖE1, ÖK3, ÖK4
	Düşük iş doyumunu	ÖE1, ÖK2, ÖK1, ÖK6
	Okuldan soğuma	ÖE2, ÖE3
	Motivasyon kaybı	ÖE3, ÖE4
	Verimli olamama hissi	ÖK4, ÖK6
	Fizikî yıpranma ve rahatsızlıklar	ÖK4, ÖK5
	Yeterli etkinlik/uygulama yapamama	ÖK2, ÖK7
	Bıkkınlık	ÖE1
	Özgüven kaybı	ÖK1
	Önceliklerin değişimi	ÖK1
	Tembellik	ÖK1
	Zihinsel yorgunluk	ÖK1
	Meslekten soğuma	ÖK6
	Stres yaşama	ÖK7
	Akademik başarı yetersizliği	ÖE4
Öğrenciye ulaşamama	ÖK6	
Teknolojiyi hızlı ve gerektiği gibi kullanamama	ÖK4	
Akademik Olumsuzluk	Ölçme-değerlendirme eksikliği	ÖE1, ÖE3, ÖE4
	Geri bildirim alamama	ÖE3, ÖE4
	Dersi doğasına uygun anlatamama	ÖK1
	Kayıp zaman olarak görme	ÖE2
	Kendini ifade edememe	ÖK1
	Akademik tatminsizlik	ÖK2
	Öğrenci motivasyonunda düşüş	ÖE3
Örgütsel Olumsuzluk	İletişimin kopması	ÖE1, ÖE3, ÖK1, ÖK2, ÖK5
	İstişareler yapamama	ÖE1
	Sosyalleşememe	ÖE3, ÖE5, ÖK3, ÖK4
	Yalnızlaşma	ÖK1

Tablo 3’e bakıldığında, öğretmen görüşlerine göre uzaktan eğitimin olumsuz yönleri teması altında, meslekî olumsuzluklar, akademik olumsuzluklar ve örgütsel olumsuzluklar alt temaları oluşturulmuştur. Bu kapsamda en fazla vurgulanan kod, meslekî olumsuzluklar alt teması altında, eğitim-öğretim ortamının kontrol edememe ve mutsuzluk kodu; akademik olumsuzluklar alt teması altında, ölçme-değerlendirme eksikliği kodu; örgütsel olumsuzluklar alt teması altında, iletişimin kopması kodu olmuştur.

Meslekî olumsuzluklar alt temasında öğretmenler daha çok bireysel olumsuz yaşantılarına ve bu yaşantıların duygu durumlarına olan yansımalarına işaret etmişlerdir. Elde edilen kodlara bakıldığında daha çok psikolojik boyutu olan kavramların öne çıktığı söylenebilir. Bu kapsamda, uzaktan eğitimin en önemli olumsuz yansımalarını öğretmenlerin duygu durumlarında meydana getirdiği olumsuzluklar olduğu görülmüştür. Daha sonra sınıf yönetimi, teknolojinin kullanımı gibi konular da öğretmenler tarafından dile getirilen konular arasındadır. Bu alt temada, mutsuzluk, eğitim-

öğretim ortamını kontrol edememe, bilgi ve donanım eksikliği, düşük iş doyumunu, okuldan soğuma, motivasyon kaybı, verimli olamama hissi, fizikî yıpranma ve rahatsızlık, yeterli etkinlik/uygulama yapamama, bıkkınlık, özgüven kaybı, önceliklerin değişimi, tembellik, zihinsel yorgunluk, meslektan soğuma ve stres yaşamak, akademik başarı yetersizliği, öğrenciye ulaşamama, teknolojiyi hızlı ve gerektiği gibi kullanamama kodlarına vurguda bulunmuşlardır. Bu alt temayla ilgili katılımcıların görüşlerinden bazıları kendi anlatımlarıyla şöyledir:

“Ayrıca uzaktan eğitimde öğrenciyle öğretmenin baş başa kaldığıyla ilgili bir garanti yoktu. Oysa asıl olan öğrenci ile öğretmenin baş başa kalmasıdır, öyle değil mi? ...Öğrenciyle öğretmenin baş başa kalamaması; velinin, çevredeki insanların eğitim sürecine katılması da bir eksiklik olarak görüyorum.” (ÖE1)

“Bunun yanında çoğu zaman velilerle de ders işlediğimiz oldu! Yani arkadan velilerin sesini çok net bir şekilde duyabiliyor olduk. Uygun bir eğitim öğretim ortamı çocuklara sağlanamadı. Bu da eğitim sürecini akademik olarak çok olumsuz etkiledi diye düşünüyorum.” (ÖE4)

“...En başta kendimi verimli hissetmedim. Yani öğrencilerime ve anlattıklarımı, öğretmek istediklerimi öğrendiklerini hissetmedim. Bu da beni üzdü açıkçası. Ben ne yapıyorum? Kimi zaman sordum kendi kendime, ben ne yapıyorum, ben neye konuşuyorum, kime ne anlatıyorum hiç farkında değildim.” (ÖK4)

“Onun haricinde öğretmenler sınıf ortamında olmadıkları için uzun süre ekran karşısında oldular. Zaman zaman öğrencilerinden geri dönüş alamadılar. Bu da motivasyonlarını bir eksilmeye sebebiyet verdi. ...” (ÖE3)

“Öğrenciler 30 kişilik sınıftan 10 kişi giriyordu derse 8 kişi giriyordu. Hele yılsonu doğru iyice azaldılar, iki kişi kaldı. Teke tek kaldık. Tabii ki hepsi bizim öğrencimiz. Bir kişi de olsa, 30 kişi de olsa anlayacağız dersiniz. Ama verimli olmadım, öğretemedim. Bu yıl çok boş geçti, böyle hissettim açıkçası. Aynı zamanda, teknolojiyi verimli ve hızlı ve gerektiği şekilde kullanamadığımı fark ettim.” (ÖK4)

“Olumsuz yönlerden devam edersem bir de beni fiziksel olarak çok zorladı. Sürekli bir masanın önünde oturmak. Evet, dersler belki yarım saatte ama yarım saat.,10 dakika ara bağlantı kurmaya çalışma. Masaya yaslanmak ve sürekli oturmak sırt ağrısı yaptı... Bacak ağrısı, kan iniyor aşağıya oturmaktan gerçekten fiziksel olarak da çok zorluk çektim.” (ÖK4)

Akademik olumsuzluklar alt temasında daha çok öğrencilerin öğrenme kayıpları üzerinde durulmuştur. Ayrıca, öğrencilerin yaşadıkları duydu durumlarının da öğrenme kayıpları üzerinde etkili olduğunu, elde edilen kodlardan anlamak mümkündür. Bu alt temada, ölçme-değerlendirme eksikliği, kayıp zaman olarak görme; kendini ifade edememe, akademik tatminsizlik, geri bildirim alamama, dersi doğasına uygun anlatamama ve öğrenci motivasyonunda düşüş kodlarına vurguda bulunmuşlardır. Bu alt temayla ilgili katılımcıların görüşlerinden bazıları kendi anlatımlarıyla şöyledir:

“Bence öğretmenler ölçme değerlendirme konusunda büyük sıkıntılar, problemler yaşadılar. Çünkü sınavlar yapılmadı. Uzaktan eğitim döneminde ilk dönem verilen notlar geçerli olmuştu. 2020-2021 döneminde biz ölçme değerlendirme yapamadığımız için, sınav yapamadığımız için öğrencilerden de geri dönüş alamadık mesela öğrenciler hangi konuları anlamadılar, hangi konularda eksikleri vardı? ...” (ÖE3)

“Eğitim süreci öğrenciyle yüz yüze, göz göze birebir gerçekleştirilen bir süreç. Çocuğun konuyu anlayıp anlamadığını veya derste sıkılıp sıkılmadığını, bir problemi olup olmadığını onun gözlerinden anlayabiliyorsunuz. Ona göre hareket edebiliyorsunuz fakat birçoğu dersle ilgilenmiyordu, derste değildi. ...” (ÖE4)

“Akademik anlamda pandemi sürecinde kendimi ifade etmekte çok zorlandım. Çünkü biz matematik öğretmeniyiz, sözle ilerleyen bir ders değil, yazmak lazım, dokunmak lazım. Çocuğa onu hissettirmek lazım. Her ne kadar teknolojik olarak bu alt yapıyı oluştursam da özellikle geometri konularında anlatmak istediğim şeyi anlatmak çok zor oldu. ...” (ÖK1)

“Akademik açıdan zorlandık. Niye zorlandık? Çünkü dersi anlattık. Anlatma yöntemi yok. Yani biz dersi kalemlerle tahtayla tebeşirle işliyoruz. Öyle bir şansımız olmadı işte. Videolar paylaştık, ondan sonra sunular paylaştık ama bu bizim sınıfta anlatmamız ile birebir uymuyor. Yani açıkçası havada kaldı. O yüzden akademik olarak da beni tatmin etmedi.” (ÖK2)

Örgütsel olumsuzluklar alt temasında, daha çok iletişim eksikliğinden kaynaklanan sosyal süreçler üzerine vuruda bulunulmuştur. Bu alt temada, iletişimin kopması, sosyalleşememe, istişareler yapamama ve yalnızlaşma kodlarına vurguda bulunmuşlardır. Bu alt temayla ilgili katılımcıların görüşlerinden bazıları kendi anlatımlarıyla şöyledir:

“Yani şimdi biz buradaki idareyle, buradaki öğrencilerle buradaki öğretmen arkadaşlarla bir aile gibiyiz. Şimdi aileyi parçaladık, her biri bir yerde ve her biri iletişimi kopardı birbiriyle. Yani bu iletişimi koparmak da olumsuz anlamda etkiledi tabii...” (ÖE1)

“Örgütsel olarak da okul bizim için sadece çalıştığımız yer değil aynı zamanda evimiz. Dertlerimizi, sıkıntılarımızı, mutluluklarımızı paylaştığımız yer. O on dakikalık tenefüste bile bir deşarj olma şansınız oluyor, arkadaşlarınızla konuşurken. Pandemi süreci bizi yalnızlaştırdı. Sıkıntılarımızla, dertlerimizde, mutluluklarımızla baş başa kaldık. Kimseyle paylaşamadık.” (ÖK1)

“Onun haricinde öğretmenler, yani bizler uzaktan eğitim sürecinde genelde evde vakit geçirdik, evde bulunduk. Bu da bizim bence sosyalleşmemizi etkiledi. Hala da bunun etkilerinden devam ettiğini düşünüyorum. Bunun haricinde yine bu da onların hem örgütsel anlamda öğretmenlerin sosyalleşmeleri konusunda yaşanan problem onları sosyal ve örgütsel anlamda da etkiledi diye düşünüyorum.” (ÖE3)

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada, uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönlerinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Yapılan çalışmada iki tema, altı alt tema altında 25 olumlu kavram/kod, 33 olumsuz kavram/kod tespit edilmiştir. “Uzaktan Eğitimin Olumlu Yönleri” temasında yer alan “meslekî faydalar” alt temasında en çok tekrarlanan konu olan “yeni teknolojilerin derste kullanımı”, yapılan bazı araştırma (Bakioğlu & Çevik, 2020; Fojtik, 2018; Kuyubaşoğlu & Kılıç, 2019; Sarı & Nayir, 2020) sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Bu da göstermektedir ki aniden geçilen uzaktan eğitimde, öğretmenler teknoloji kullanımı konusuna kısa sürede uyum sağlamak için kendilerini zorlamışlar ve süreç bittiğinde bile uzaktan eğitimde kullandıkları yeni teknolojik araç ve uygulamaları yüz yüze eğitimde kullanmaya devam etmişlerdir. Bu nedenle, uzaktan eğitim için kullanılan teknolojik altyapının zenginleştirilmesi ve maliyetlerin azaltılması faydalı olacaktır (Almuraqap, 2020; Utomo, 2020). Mesleğin ve okulun değerini anlama konusundaki sonuçlar da Bakioğlu ve Çevik (2020) ile Çetin ve Akduman’ın (2022) yapmış oldukları çalışmalara benzerlik göstermekte, öğretmen gözünde okulların fizikî bir mekân olmaktan çok daha öte kıymete haiz olduğu görülmektedir. Eğitimin sürekliliği konusu da Çelik (2022) ile Daşdemir ve Cengiz’in (2020) çalışmalarının sonuçlarına benzer niteliktedir. Zamandan tasarruf konusundaki sonuçlar da Akçıl ve Oran (2020), Çelik (2022), Çetin ve Akduman (2022) ile Demir ve Kale’nin (2020) araştırma sonuçlarına benzerlik göstermektedir. Yeni yaklaşımların kullanımı konusunda Andoh, Appiah ve Agyei (2020), Demir ve Kale (2020) ile Kurnaz ve diğerlerinin (2020) çalışmalarına benzer sonuçlara ulaşılmıştır ki öğretmenlerin birçoğunun yeniliğe açık olduğunu göstermesi açısından da önemlidir. “Akademik faydalar” alt temasındaki hizmet içi eğitim ve yüksek lisans eğitimi fırsatı konularında Bakioğlu ve Çevik’in (2020) araştırma sonuçlarına benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Bu bulgu, öğretmenlerin kendini geliştirme konusunda istekli oldukları şeklinde yorumlanabilir. Kişisel gelişim imkânı konusunda ise Yunus ve diğerlerinin (2021) çalışmalarına benzer sonuçlara ulaşılmıştır. “Örgütsel faydalar” alt temasında yer alan velilerin empati kurması konusunda ise Demir ve Kale’nin (2020) araştırmalarına yakın sonuçlara ulaşılmıştır. Bu bulgu da göstermektedir ki uzaktan eğitim süreci sadece öğretmenler için değil veliler için de olumlu sonuçlar ortaya koymuş; velilerin öğretmenleri daha iyi anlaması, onlarla empati kurabilmeleri de çok değerlidir. Ayrıca “Uzaktan Eğitimin Olumlu Yönleri” temasında derse hazırlık imkânı, hoşgörülül olma, azimli ve

istekli olma, öğrenciye kolay ulaşım, iletişimin sürekliliği ve arkadaşlığın önemi konularında da sonuçlara ulaşılmıştır. Bu sonuçlar da göstermektedir ki başta sadece olumsuz neticeler ortaya çıkacağı düşünülen uzaktan eğitim süreci olumlu etkiler de ortaya koymuştur.

“Uzaktan eğitimin olumsuz yönleri” temasında yer alan “meslekî olumsuzluklar” alt temasında en çok tekrarlanan mutsuzluk konusunda Bakioğlu ve Çevik’in (2020) çalışması benzer sonuçlar taşımaktadır. Katılımcılar bu süreçte gerek okuldan uzak kalmaları gerekse sürece uyum sağlamanın zaman alması nedeniyle kendilerini mutsuz ve gergin hissettiklerini ifade etmişlerdir. Bu da kuşkusuz yeni deneyimler karşısında insanın pek de istekli olmamasının bir yansıması olabilir. Motivasyon kaybında ise Coşkun-Keskin ve diğerleri (2021) ile Sarı ve Nayir’in (2020) çalışmalarına benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Yüz yüze dersin işlenmemesi durumunda öğrencilerden yeterli dönütün alınmaması durumunda motivasyon kaybı doğal karşılanabilir. Eğitim-öğretim ortamını kontrol edememe konusunda Akgül ve Oran (2020), Coşkun-Keskin ve diğerleri (2021), Çetin ve Akduman (2022), Daşdemir ve Cengiz (2020), Özdemir-Baki ve Çelik (2021) ile Kurnaz ve diğerlerinin (2020) yaptıkları araştırmalara benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Fizikî temasın olmadığı bu süreçte öğrenciler kendi evlerinde istedikleri gibi davranmakta bu da dersin işlenişinin kontrolünü zorlaştırmaktadır. Araştırmada verimli olamama hissi konusunda Bakioğlu ve Çevik (2020) ile Çetin ve Akduman’ın (2022) araştırmalarında benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Zira öğretmenlerin bir kısmı az sayıda öğrencinin derse katıldığı ve ders ortamının kontrolün az olduğu uzaktan eğitim sürecinde işledikleri derslerin vicdanen yeterli olmadığını ifade etmişlerdir. Fizikî yıpranma ve rahatsızlık konusunda Taşkın ve Aksoy’un (2021) çalışmasına yakın sonuçlar vardır. Zihinsel yorgunluk ve stres yaşama konularında ise Sarı ve Nayir’in (2020) çalışmasına benzer sonuçlar vardır. Meslekten soğuma konusunda da Bakioğlu ve Çevik’in (2020) çalışmasına benzer sonuçlara ulaşılmıştır. Gerek zihinsel yorgunluk ve stres gerekse meslekten soğuma konuları uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin derslerini verimli işleyemediklerinde hissettikleri duygulardır. Öğretmenlerin de bizzat ifade ettiği üzere gerek uzaktan eğitime geçiş sürecinde yaşadıkları gerekse dersler esnasında yaşadıkları olumsuzluk ve aksaklıklar onları psikolojik olarak yıpratmıştır. “Akademik olumsuzluklar” alt teması altında en çok tekrarlanan konu olan ölçme-değerlendirme eksikliğinde Akgül ve Oran (2020), Çetin ve Akduman (2022) ile Sarı ve Nayir’in (2020) çalışmalarına benzer sonuçlar elde edilmiştir. Önceki çalışmalarda olduğu gibi katılımcılar uzaktan eğitimde dersler ne kadar iyi işlenirse işlensin ölçme-değerlendirmenin olmadığı bir eğitim-öğretimin eksik olacağını ifade etmişlerdir. Bu da sürecin daha iyi işlenmesinin önündeki belki de en önemli sorun olarak yer almaktadır. “Örgütsel olumsuzluk” alt temasında en çok tekrarlanan konulardan olan sosyalleşememe konusunda Attrı (2012), Sarı ve Nayir’in (2020) ile Niemi ve Kousa’nın (2020) çalışmasındaki sonuçlara benzer sonuçlar elde edilmiştir. Zira insan sosyal bir varlıktır ve iletişim kurmak ister, özellikle de yüz yüze iletişim. Uzaktan eğitim sürecinde her ne kadar telefon vb. araçlarla iletişim kursalar da yüz yüze iletişimin yerini dolduramamışlardır. Bu da uzaktan eğitimi sevmemelerine neden olmuştur. Ayrıca “Uzaktan Eğitimin Olumsuz Yönleri” temasında bilgi ve donanım eksikliği (Hebebe, Bertiz & Alan, 2020), düşük iş doyumu, okuldan soğuma, bıkkınlık, özgüven kaybı, önceliklerin değişimi, tembellik, kayıp zaman olarak görme, kendini ifade edememe, akademik tatminsizlik ve iletişimin kopması (Karpenko, 2008; Niemi & Kousa, 2020) konularında da sonuçlara ulaşılmıştır. Neuwirth ve diğerleri (2020) tarafından üniversite öğrencilerini konu alan çalışmada, COVID-19 pandemisi sürecine bazı öğrencilerin tipik yüz yüze sınıf ortamından beklenecek şekilde davranmadıkları, genellikle zihinsel olarak başka bir yerdeymiş gibi görüldükleri; geleneksel yüz yüze derslerle karşılaştırıldığında o kadar ilgili olmadıkları; soru sormadıkları tespit edilmiştir. Görüldüğü gibi süreçte yaşanan sınıf içi sorunlar, ülkeler farklı da olsa benzerlik göstermektedir. Dolayısıyla, farklı evren ve örneklerde yapılacak araştırma sonuçları ve buna bağlı çözüm önerilerinin alan yazına ve uygulamaya katkı sağlaması muhtemeldir.

COVID-19 pandemisi insanoğlunun karşılaştığı ne ilk ne de son küresel sıkıntıdır. Üstelik sadece sağlık konuları değil; deprem, sel, heyelan, fırtına, çığ gibi doğal afetlerin yanında savaş, anarşi gibi beşerî sorunlar nedeniyle de gerek yerel gerekse küresel çapta yüz yüze eğitimin kesintiye uğrayıp tekrar uzaktan eğitime geçilmesi düşük bir ihtimal değildir. Bu nedenle eğitimin olmazsa olmazı olan öğretmenlerin uzaktan eğitime olan olumsuz yaklaşımlarını değiştirmeleri için Türkiye dâhil tüm ülkelerin eğitim bakanlıklarına önemli görevler düşmektedir. Zira süreç ve sonuç odaklı bakıldığında

öğretmenlerin uzaktan eğitim konusundaki algı, tutum ve beklentileri başarıyı etkilemektedir (Marsh, Mitchell & Adamczyk, 2010; Offir, Barth, Lev & Shteinbok, 2003). Ulaşılan sonuçlar göstermiştir ki acil uzaktan öğretim, daha nitelikli ve zamanında çözümler üretmek için farklı disiplinlerle (örneğin, sosyologlar, psikologlar, terapistler vb.) işbirliği yapılması gereken bir konudur. Kriz zamanlarında tek ilgilenilen konu içerik sunmak olmamalı, bu tür zamanlarda öğrenenleri (ayrıca, öğretenleri) önemsemek ve desteklemek de önemli olmalıdır. Böyle zamanlarda öğretilenler ikincil öneme sahip olmalı, öğrencilerin (ayrıca, öğretmenlerin) bu zor zamanları iyi hatırlamalarını sağlamak önemli olmalıdır (Bozkurt & Sharma, 2020).

Sonuç olarak, uzaktan eğitimin olumlu ve olumsuz yönlerine yönelik öğretmen görüşleri doğrultusunda gerçekleştirilen bu çalışma göstermiştir ki öğretmenler yeni teknolojileri öğrenip eğitim-öğretim ortamına aktarmada hem zorlanmışlar hem de başarılı olmuşlardır. Ayrıca, bu dönemde hem öğrenciler hem öğretmenlerin birçok psiko-duygusal sorunlar yaşadığı araştırma bulgularından anlaşılmaktadır. Yine bu süreç göstermiştir ki okullar toplum için dört duvarı olan fizikî bir yapıdan öte bir değere sahiptir. Uzaktan eğitimin gelecekte de muhtemel bir yöntem olarak kullanılabilmesi düşünülürse, politika yapımcıların bu gerçeği göz ardı etmeden, okulları ve öğretmenleri uzaktan eğitim sürecine hazırlamaları, bunun için de yapılan bilimsel çalışmaları değerlendirmeleri önem arz etmektedir.

Araştırmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

a. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından, benzer durumların yaşanması ihtimaline dayanılarak, öğretmenlere uzaktan eğitimde kullanabilecekleri teknolojik araç ve web 2.0 uygulamalarına yönelik eğitimler verilebilir.

b. Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin sıklıkla karşılaştıkları mutsuzluk, gerginlik, bıkkınlık, düşük iş doyumu, stres yaşama, yalnızlaşma gibi psikolojik sorunların ilerleyen zamanlarda da yaşanabileceği gerçeğinden yola çıkarak, başta Millî Eğitim Bakanlığı olmak üzere ilgili kurum ve kuruluşların öğretmenlere gerektiğinde psikolojik destek vermesi sağlanmalıdır.

c. Uzaktan eğitime acil geçiş ihtimali düşünülerek eğitimler sırasında kullanılmak üzere verilen ücretsiz internetin kotası hem öğrenciler hem de öğretmenler için artırılmalı mümkünse sınırsız hâle getirilmelidir.

d. Uzaktan eğitim sürecinde en çok eleştirilen noktalardan biri olan internete bağlanamama sorunu gibi altyapı sorunları giderilmelidir.

e. Veli-öğretmen ilişkisi gerek yüz yüze gerekse uzaktan eğitim sürecinde artarak devam etmelidir.

Benzer bir çalışma, uluslararası alan yazın taraması yapılarak karşılaştırmalar yapılabilir.

Lisans Bilgileri

Siirt Eğitim Dergisi'nde yayınlanan eserler Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

Copyrights

The works published in Siirt Journal of Education are licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Etik Beyannameesi

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında belirtilen kurallara uyulduğunu ve “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbirini gerçekleştirmediğimizi beyan ederiz. Aynı zamanda yazarlar arasında çıkar çatışmasının olmadığını, tüm yazarların çalışmaya katkı sağladığını ve her türlü etik ihlalinde sorumluluğun makale yazarlarına ait olduğunu bildiririz.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Etik kurul adı: Düzce Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu

Etik kurul karar tarihi: 21.07.2022

Etik kurul belgesi sayı numarası: 190129

Kaynakça

- Adıgüzel, A. (2020). Salgın sürecinde uzaktan eğitim ve öğrenci başarısını değerlendirmeye ilişkin öğretmen görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 49(1), 253-271. doi: 10.37669/milliegitim.781998
- Akgül, G., & Oran, M. (2020). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin, ortaokul öğrencilerinin ve öğrenci velilerinin pandemi sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Eğitimde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 3(2), 15-37.
- Almuraqab, N. A. S. (2020). Shall universities at the UAE continue distance learning after the COVID-19 pandemic? revealing students' perspective. *International Journal of Advanced Research in Engineering and Technology (IJARET)*, 11(5), 226-233. doi:10.34218/IJARET.11.5.2020.024
- Andoh, R. P. K., Appiah, R., & Agyei, P. M. (2020). Postgraduate distance education in University of Cape Coast, Ghana: Students' perspectives. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 21(2), 118-135.
- Arslan, Y., & Şumuer, E. (2020). COVID-19 döneminde sanal sınıflarda öğretmenlerin karşılaştıkları sınıf yönetimi sorunları. *Milli Eğitim*, 49, Özel Sayı (1), 201-230.
- Attri, A. K. (2012). Distance education: PROBLEMS and solutions. *International Journal of Behavioral Social and Movement Sciences*, 1(4), 42-58.
- Avcı, F., & Akdeniz, E. (2021). Koronavirüs (COVID-19) salgını ve uzaktan eğitim sürecinde karşılaşılan sorunlar konusunda öğretmenlerin değerlendirmeleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 3(4), 117-154.
- Bakioğlu, B., & Çevik, M. (2020). Covid-19 pandemisi sürecinde fen bilimleri öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Turkish Studies*, 15(4), 109-129. doi:10.7827/TurkishStudies.43502
- Bawane, J., & Spector, J. M. (2009). Prioritization of Online Instructor Roles: Implications for Competency-based Teacher Education Programs. *Distance Education*, 30(3), 383-397.
- Bogdan, R. C., & Biklen S. K. (2007). *Qualitative research for education: An introduction to theories and methods*. Allyn and Bacon.
- Bozkurt, A., Jung, I., Xiao, J., Vladimirschi, V., Schuwer, R., Egorov, G., ..., & Paskevicius, M. (2020). A global outlook to the interruption of education due to COVID-19 Pandemic: Navigating in a time of uncertainty and crisis. *Asian Journal of Distance Education*, 15(1), 1-126. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3878572>
- Bozkurt, A., & Sharma, R. C. (2020). Emergency remote teaching in a time of global crisis due to Corona Virus pandemic. *Asian Journal of Distance Education*, 15(1), I-VI. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3778083>
- Buselic, M. (2012). Distance learning-concepts and contributions. *Oeconomica Jadertina*, 2(1), 23-34.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Erkan Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2022). Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri (s. 251-290). Pegem Akademi.
- Cavanaugh, C. S. (2001). The effectiveness of interactive distance education technologies in K-12 learning: A meta- analysis. *International Journal of Educational Telecommunications*, 7(1), 73-88.
- Clark, J. R. (2020). *Distance education*. *Clinical Engineering Handbook*, Ed: Ernesto Iadanza. Academic Press.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2005). *Research methods in education*. (5th Ed.). Routledge Falmer.

- Coşkun Keskin, S., Şentürk, G., Ömer, M., & Dursun, R. (2021). Uzaktan eğitim sürecinde öğretmenlerin yaşadığı problemler: Sosyal bilgiler öğretmenleri örneği. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, 11, 475-505. doi:10.21733/ibad.978870
- Creswell, J. W. (2016). *Nitel araştırma yöntemleri beş yaklaşıma göre nitel araştırma ve araştırma deseni*. M. Bütün & S. B. Demir (Ed.). Ankara: Siyasal.
- Çelik, B. (2022). Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi: Aydın ili örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 61, 23-51. doi:10.21764/maeuefd.904883
- Çetin, S., & Akduman, D. (2022). COVID-19 pandemi dönemi uzaktan eğitim sürecine ilişkin öğretmen ve öğrenci görüşleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 55(1), 119-145. doi:10.30964/auebfd.1000300
- Çok, C., & Günbatır, M. (2022). Covid-19 pandemisi sürecinde öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin öz yeterlik algıları. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 12(1), 57-81.
- Daşdemir, İ., & Cengiz, E. (2022). Ortaokul öğretmenlerinin Türkiye'de salgın sürecinde yapılan uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Millî Eğitim Dergisi*, 51(233), 327-351. doi:10.37669/milliegitim.787563
- Demir, F., & Özdaş, F. (2020). COVID-19 sürecindeki uzaktan eğitime ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Millî Eğitim Dergisi*, 49(1), 273-292. doi:10.37669/milliegitim.775620
- Demir, S., & Kale, M. (2020). Öğretmen görüşlerine göre, COVID-19 küresel salgını dönemde gerçekleştirilen uzaktan eğitim sürecinin değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 15(8), 3445-3470. doi:10.7827/TurkishStudies.44492
- DIAS, M. D. O., Lopes, R. D. O. A., & Teles, A. C. (2020). Will virtual replace classroom teaching? Lessons from virtual classes via ZOOM in the times of COVID-19. *Journal of Advances in Education and Philosophy*, 4(5), 208-213. doi:10.36348/jaep.2020.v04i05.004
- Fojtik, R. (2018). Problems of distance education. *ICTE Journal*, 7(1), 14-23. doi: 10.2478/ijcte-2018-0002.
- Gewin, V. (2020). Five tips for moving teaching online as COVID-19 takes hold, *Nature*, 580(7802), 295-296.
- Hebebcı, M. T., Bertiz, Y., & Alan, S. (2020). Investigation of views of students and teachers on distance education practices during the coronavirus (COVID-19) pandemic. *International Journal of Technology in Education and Science*. 4(4), 2651-5369.
- Karpenko, M. P. (2008). The emergence and development of distance education. *Russian Education and Society*, 50(3), 45-56.
- Katane, I., Kristovska, I., & Katans, E. (2015). Evaluation of distance education environmental advantages. *Engineering for Rural Development*, 14, 720-728.
- King, Frederick. B., Young, Michael .F., Drivere-Richmond, K., & Schrader, P. G. (2001). Defining distance learning and distance education. *Educational Technology Review*, 9(1), 1-15.
- Koç, E. (2021). Nasıl bir uzaktan eğitim? 1 yılın sonunda yapılan çalışmaların değerlendirilmesi. *IAAOJ Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(2), 13-26.
- Koylu, D. (2022). *Uzaktan eğitimde kullanılacak öğretim yöntem ve tekniklerine ilişkin öğretmen görüşleri (Karma yöntem araştırması)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Adıyaman Üniversitesi.
- Kurnaz, A., Kaynar, H., Şentürk Barışık, C., & Doğrukök, B. (2020). Öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin görüşleri. *Millî Eğitim Dergisi*, 49(1), 294-320. doi:10.37669/milliegitim.787959

- Kuyubaşoğlu, M., & Kılıç, F. (2019). Ortaokul öğretmenlerinin görüşlerine göre eğitimde bilişim ağı (EBA) kullanım düzeylerinin incelenmesi. *İleri Eğitim Çalışmaları Dergisi*, 1(1), 32-52.
- Marsh, B., Mitchell, N., & Adamczyk, P. (2010). Interactive video technology: Enhancing professional learning in initial teacher education. *Computers & Education*, 54(3), 742-748.
- Miks, J., & McIlwaine, J. (2020). *Keeping the world's children learning through COVID-19. Research report, UNICEF.* https://www.un_cef.org/coronav_rus/keep_ng-worlds-ch_ldren-learn_ng-through-cov_d-19
- Miles, M., & Huberman, A. (1994). *An expanded sourcebook qualitative data analysis*. Sage Publications.
- Moçoşoğlu, B., & Kaya, A. (2020). Koronavirüs hastalığı (COVID-19) sebebiyle uygulanan uzaktan eğitime yönelik öğretmen tutumlarının incelenmesi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 2(1), 15-43.
- Mohan, G., McCoy, S., Carroll, E., Mihut, G., Lyons, S., & Domhnaill, C. M. (2020). *Learning for all? Second-level education in Ireland during COVID-19*. ESRI Survey and Statistical Report Series Number 92.
- Mulenga, E. M., & Marbán, J. M. (2020). Is COVID-19 the gateway for digital learning in mathematics education? *Contemporary Educational Technology*, 12(2), 1-14. doi:10.30935/cedtech/7949
- Neuwirth, L. S., Jović, S., & Mukherji, B. R. (2020). Reimagining higher education during and post-COVID-19: Challenges and opportunities. *Journal of Adult and Continuing Education*, 27(2) 141-156. doi:10.1177/1477971420947738
- Niemi, H. M., & Kousa, P. (2020). A case study of students' and teachers' perceptions in a Finnish high school during the COVID pandemic. *International Journal of Technology in Education and Science (IJTES)*, 4(4), 352-369.
- Offir, B., Barth, I., Lev, Y., & Shteinbok, A. (2003). Teacher–student interactions and learning outcomes in a distance learning environment. *The Internet and Higher Education*, 6(1), 65-75. doi:10.1016/S1096-7516(02)00162-8
- Özdemir Baki, G., & Çelik, E. (2021). Ortaokul matematik öğretmenlerinin uzaktan eğitimde matematik öğretim. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(1), 293-320.
- Patton, M. Q. (2014). *Qualitative research & evaluation methods: Integrating theory and practice*. CA: Sage Publications.
- Romiszowski, A. (2004). How's the e-learning baby? Factors leading to success or failure of an educational technology innovation. *Educational Technology*, 44(1), 5-27.
- Ramos-Morcillo, A. J., Leal-Costa, C., Moral-Garcia, J. E., & Ruzafa-Martinez, M. (2020). Experiences of nursing students during the abrupt change from face-to-face to e-learning education during the first month of confinement due to covid-19 in Spain. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(15), 1-15. doi:10.3390/ijerph17155519
- Sadeghi, M. (2019). A shift from classroom to distance learning: Advantages and limitations. *International Journal of Research in English Education*, 4(1), 80-88. doi:10.29252/ijree.4.1.80
- Sarı, T., & Nayır, F. (2020). Pandemi dönemi eğitim: sorunlar ve fırsatlar. *Turkish Studies*, 15(4), 959-975. doi:10.7827/TurkishStudies.44335
- Talidong, K. J. B., & Toquero, C. M. D. (2020). Philippine teachers' practices to deal with anxiety amid COVID-19. *Journal of Loss and Trauma*, 25(6-7), 573-579. doi; 10.1080/15325024.1759225
- Taşkın, G., & Aksoy, G. (2021). Uzaktan eğitim hakkında öğretmen görüşleri. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 52, 622-647.

- Toker Gökçe, A. (2008). Küreselleşme sürecinde uzaktan eğitim. *Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 1-12.
- Utomo, M. N. Y., Sudaryanto, M., & Saddhono, K. (2020). Tools and strategy for distance learning to respond COVID-19 pandemic in Indonesia. *Ingénierie des Systèmes d'Information*, 25(3), 383-390. doi:10.18280/isi.250314
- Valentine, D. (2002). Distance learning: Promises, problems, and possibilities. *Online Journal of Distance Learning Administration*, 5(3), 1-11.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yunus, Ö., Yıldırım, Z., & Kalaycı, S. (2021). Uzaktan eğitim sürecinin değerlendirilmesi: Fen bilimleri öğretmenlerinin görüşleri. *Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 477-494.
- Yurtsever, M., Tarhan, Ç., & Tecim, V. (2021). COVID-19 sürecinde eğitim: Uzaktan eğitim "yeni normal" mi? *Yönetim Bilişim Sistemleri Dergisi*, 7(2), 56-64.

Extended Summary

Introduction

Although the decrease in the spread of the pandemic and the initiation of face-to-face instruction did reduce the importance of distance education, the presence of unknowns about the future indicates that this approach to education may be reintroduced for numerous reasons. The Covid-19 outbreak, which has far-reaching effects on all aspects of society, began in late 2019. Since March 2020, Turkey has been persistently waging war against this epidemic. The ongoing global pandemic has significantly impacted education and training activities, creating disruptions in various aspects of life (Adıgüzel, 2020; Çelik, 2022).

In contrast to traditional classroom instruction, distance education follows a unique structure and poses its own promises, challenges, and solutions (Valentine, 2002). Distance education is a cost-efficient and interactive educational approach that accommodates situations where the teacher and student cannot be in the same location, in which the forefront is occupied by individuality and flexibility when education and training are limited and different information tools, particularly computers, are utilized (Cavanaugh, 2001; King, Young, Drivere-Richmond, & Schrader, 2001; Toker Gökçe, 2008).

The practice of distance education presents both positive and negative elements, along with restrictions. The use of this method offers numerous advantages, including its adaptability, capacity for repeated access to course content, cost-efficiency, and ability to reach a wide audience (Katane, Kristovska & Katans, 2015; Koç, 2021; Sadeghi, 2019; Yunus, Yıldırım & Kalaycı, 2021). The adoption of distance education has brought about the inclusion of modern technological resources and applications in lessons, as well as an increased understanding of the importance of schools as physical places and the value of the teaching profession. Conversely, there exist drawbacks and constraints, such as hindered efficiency caused by deficiencies in internet infrastructure and technology, and the potential decline in education quality, which may be attributed to teachers' insufficient technical proficiency and students' isolation from social interactions, absence of an immediate monitoring system for students' engagement in classes, and reliance on technological resources (Adıgüzel, 2020; Koç, 2021; Ramos-Morcillo, Leal-Costa, Moral-Garcia, and Ruzafa-Martinez, 2020; Yunus, Yıldırım and Kalaycı, 2021). On the flip side, teachers' difficulties with adapting to and utilizing new technologies in lessons were linked to negative effects such as unhappiness, tension, feelings of inadequacy, and diminished motivation.

Method

The purpose of this study was to assess teachers' perspectives on the pros and cons of distance education during the pandemic. To achieve this, a qualitative case study design was employed. In the fall semester of the 2022-2023 academic year, this study was carried out with 13 teachers from a secondary school in the central district of Düzce province. In this research, the method of typical case sampling, a type of purposeful sampling, was employed. The study's data was acquired via interviews utilizing a form containing open-ended inquiries. Face-to-face interviews were utilized in collecting research data. The data collected from the research was subjected to analysis using the inductive analysis technique.

Findings

Based on the findings of the research, it is evident that teachers were not adequately equipped for the shift to distance education brought on by the covid-19 epidemic due to their lack of knowledge and resources. The situation prompted them to adopt a negative viewpoint towards distance education. The data collected from the research suggest that individuals continue to use the newly acquired technological tools and applications, even when transitioning to face-to-face education, and that they have a deep appreciation for the importance of both the school and the profession, particularly in relation to the psychological impact of loneliness experienced while away from the school environment.

Discussion, Conclusion and Recommendations

Among the various sub-themes in the "Positive Aspects of Distance Education" theme, which was developed based on the input of the participating teachers, the most frequently discussed one was the incorporation of new technologies for professional benefits. The implementation of distance education has yielded positive results for both teachers and parents. Parents having a thorough understanding of teachers and the capacity to empathize with them is of great value. The topic of "Positive Aspects of Distance Education" was explored, and the results highlighted the advantages of preparing for lessons, being tolerant, determined, and willing, having easy access to students, maintaining continuous communication, and valuing friendship. It is evident from our research that the distance education process, originally assumed to produce negative outcomes, also had positive repercussions. This further demonstrates the superfluous nature of negative biases.

Among the various topics discussed by the interviewed teachers, the concept of unhappiness stood out as the most prominent in the "professional negativities" sub-theme within the "negative aspects of distance education" theme. The participants revealed that they had feelings of unhappiness and nervousness during this period because they were away from school and had to adjust to the process. When teachers are unable to effectively teach their lessons during distance education, they may experience mental exhaustion, stress, and a disconnection from their professional role. Consequently, this research, aligned with the viewpoints of teachers regarding the pros and cons of distance learning, reveals that, despite common belief, teachers effectively acquired and implemented new technologies in the education setting and expressed great enthusiasm for it. This study further demonstrates that schools hold significance in society beyond their physical four-walled structures. The teachers longed for both their schools and their students. As a consequence, teachers experienced unhappiness and anxiety during the distance education process, leading them to express complaints about the lack of socializing opportunities. With the possibility of distance education being utilized in the future, it is vital for policy makers to take measures to prepare schools and teachers for its incorporation and to assess the scientific studies conducted for this purpose.